

съ разкошни украси. Въ по-раншни времена килифарченката, висока, стройна и здрава, не слизаше отъ коня и съ гордостъ носѣше короноподобенъ сокай. Забулила дълги, тънки копrienени месали, подъ които блещатъ нанизи, огърлици, пелешки, тя шумно приказва по улицитѣ, гордо стѣпва или засмѣна яха охраненъ конь. Има много разкази и поговорки за остроумнитѣ имъ отговори къмъ онѣзи закачливи мъже, които обичатъ да се глумятъ съ тѣхъ.

Килифарци иматъ добри пѣвци, пѣвици и музиканти. Тѣ пѣятъ и свирятъ най-хубавитѣ и най-сдържателнитѣ народни пѣсни: любовни, семейни, обществени и хайдушки. Въ всички околни села имаше убеждението, че, ако искашъ да покажешъ нѣщо особено за нѣкой радостенъ празникъ, за сватби за именъ день или за друга домашна радостъ, повикай килифарски цигулари. Тѣ сж майстори на пѣнето и на свирнитѣ. И наистина, килифарски тѣ музиканти ходѣха съ съзнание на своето изкуство и обикновено по трима съ различни инструмента. Въ важни минути на тържество, напр. по срещане на кума извеждане на момата отъ бащинъ домъ за църквата и връщането на булката, въвеждането ѝ въ двора на свекъра и свекървата — тия цигулари умѣха да предадатъ преживяванията на младитѣ и старитѣ съ пълна сила и внушение. Хладнокрѣвнитѣ съседи, роднини и зрители се заразяваха отъ вълнението на еднитѣ и другитѣ, та и тѣ преживяваха чувствата на съответнитѣ родители, които излизатъ видимо, а нѣкога силно, дори съ сълзи.

Женска носия отъ 1850 г.

Съ голѣмото си изкуство килифарскитѣ цигулари сами носѣха радостъ и настроение. Тѣ бѣха очаквани съ голѣмо нетърпение и слушани съ захласъ. Отъ тѣхнитѣ уста народътъ слушаше трогателнитѣ семейни преживявания, страданията на раитѣ-българи, подвизитѣ на юнацитѣ и хайдутитѣ *Страхилъ*, *Манушъ*, *Велко*, и бунтовницитѣ отъ по-ново време. Въ Килифарево има нѣколко рода, които съ право носятъ